

ข้อมูลเบื้องต้น (2)

จัดทำข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2557

การเมืองการปกครอง

โครงสร้างพื้นฐาน

การเมืองการปกครอง

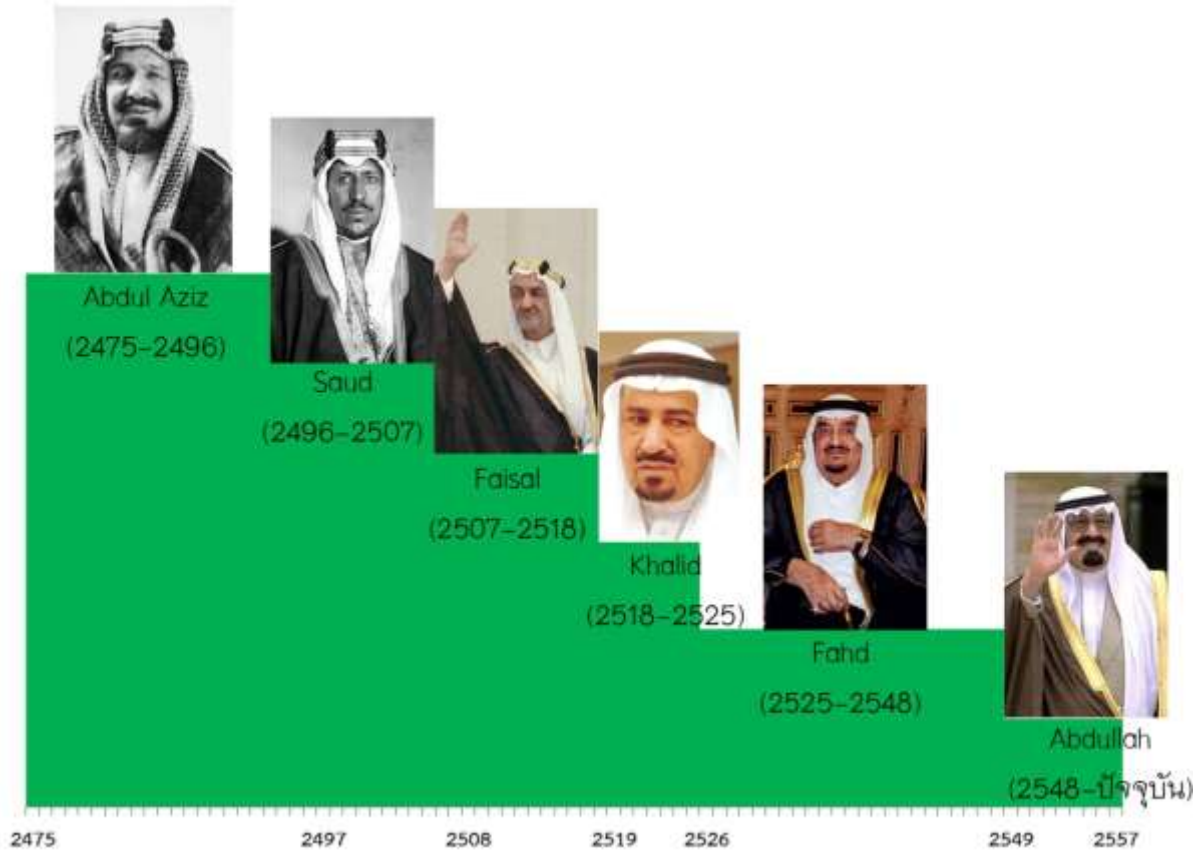

ประวัติศาสตร์โดยสังเขป

เมื่อประมาณปี 2287 นายมุฮัมมัด บินซาอูด (Muhammad bin Saud) และนายมุฮัมมัด บินอับดุลวะฮาบ (Muhammad ibn Abd al-Wahhab) ซึ่งเป็นผู้นำศาสนาในท้องถิ่น ได้ร่วมกันก่อตั้ง อาณาจักรใหม่ขึ้นบริเวณใจกลางคาบสมุทรอาหรับ เรียกว่า อาณาจักรซาอูดิแรก (The first Saudi state) แต่ถูกทำลายโดยอุปราชชาวตุรกีของอียิปต์ (The Ottoman viceroy of Egypt) ในปี 2361 ซึ่งในอีก 6 ปีต่อมา อาณาจักรซาอูดิที่สอง (The second Saudi state) ได้ก่อตั้งขึ้น โดยกษัตริย์อับดุลอะซีซ อัลซาอูด (King Abd Al-Aziz Al Saud) หรือเป็นที่รู้จักกันดีในนามของ อิบนุซาอูด (Ibn Saud) และเป็นผู้ยึดริยาด (Riyadh) เมืองหลวงเก่าแก่ของราชวงศ์ซาอูด คืบมาจากตระกูลอัลรอชิด (Al Rashid) ซึ่งเป็นศัตรูคู่แข่งของราชวงศ์ซาอูด ในปี 2445 รวมถึงเข้ายึดแคว้นต่าง ๆ ในเวลาต่อมา ได้แก่ อัลฮะสาห์ (Al Hasa) นะญด์ (Nejd) และฮีญาซ (Hejaz) อันเป็นที่ตั้งของนครมักกะฮ์และนครมะดีนะฮ์ จนกระทั่งในปี 2475 อิบนุซาอูดได้ทำการรวมประเทศขึ้นเป็นราชอาณาจักรซาอูดิอาระเบีย

ทั้งนี้ นับตั้งแต่การก่อตั้งราชอาณาจักรซาอูดิอาระเบีย มีพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์อัลซาอูด รวม 6 พระองค์ ได้แก่

1. ปฐมกษัตริย์อับดุลอะซีซ อัลซาอูด (ปี 2475-2496)
2. กษัตริย์ซาอูด บิน อับดุลอาซิส อัลซาอูด (Saud bin Abd Al-Aziz Al Saud) (ปี 2496-2507)
3. กษัตริย์ไฟซอล (Faisal) บิน อับดุลอาซิส อัลซาอูด (ปี 2507-2518)
4. กษัตริย์คอลิด (Khalid) บิน อับดุลอาซิส อัลซาอูด (ปี 2518-2525)
5. กษัตริย์ฟาฮัด (Fahd) บิน อับดุลอาซิส อัลซาอูด (ปี 2525-2548)
6. กษัตริย์อับดุลลาห์ (Abdullah) บิน อับดุลอาซิส อัลซาอูด (ปี 2548-ปัจจุบัน)

สถานะทางการเมืองการปกครอง

ชื่อทางราชการ	ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (Kingdom of Saudi Arabia หรือ المملكة العربية السعودية ในภาษาอาหรับ) โดยมีชื่อทางการอย่างสั้นว่า ซาอุดีอาระเบีย
วันชาติ	23 กันยายน
ระบอบการเมือง	รัฐบาลเดี่ยว (Unitary)
ระบอบการปกครอง	ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute monarchy) โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ระบบกฎหมาย	กฎหมายชะรีอะฮ์ (Sharia หรือ Shari'ah) ซึ่งเป็นการประมวลข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของกฎหมายศาสนาอิสลาม ที่มีพื้นฐานมาจากหลักนิติศาสตร์ (jurisprudence) และครอบคลุมด้านต่าง ๆ ของวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งระบบการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ระบบการดำเนินธุรกิจ ระบบการธนาคาร ระบบการทำสัญญา ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสัมพันธ์ทางเพศ หลักการอนามัย และปัญหาของสังคม

เขตการปกครอง

ซาอุดีอาระเบียแบ่งการปกครองเป็น 13 เขต หรือเรียกในภาษาอาหรับว่า มินฎอเกาะห์ (Mintaqah) กรณีเป็นเอกพจน์ และมินฎอออกอต (Mintaqat) กรณีเป็นพหูพจน์ ได้แก่

เขตการปกครอง	เมืองหลวง
1. อัลญะฮัฟ (Al Jawf)	Sakakah
2. อัลฮุดุด อัช ชะมาลียะห์ (Al Hudud ash Shamaliyah หรือ Northern Borders)	Arar
3. ตะบูก (Tabuk)	Tabuk
4. ฮาอิล (Ha'il)	Ha'il
5. อัลมะดีนะฮ์ (Al Madinah)	Medina
6. อัลกอซิม (Al Qasim)	Buraidah
7. มัคกะฮ์ (Makkah)	Mecca
8. อัลรียาด (Al Riyadh)	Riyadh
9. อัชชะร์กียะห์ (Ash Sharqiyah หรือ Eastern Province)	Dammam
10. อัลบาฮะห์ (Al Bahah)	Al Bahah
11. อะซีร์ ('Asir)	Abha
12. ญีซาน (Jizan)	Jizan
13. นัจญ์รอน (Najran)	Najran

โครงสร้างการ

ตามกฎหมายหลัก (Basic Law) ซึ่งประกาศใช้เมื่อปี 2543 กำหนดว่าราชอาณาจักร

ปกครอง

ซาอูดีอาระเบียปกครองโดยพระราชโอรส หรือหลานปฐุมของกษัตริย์อับดุลอาซิสเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันคือ กษัตริย์อับดุลลาห์ บิน อับดุลอาซิส อัลซาอูด (ABDALLAH bin Abd al-Aziz Al Saud) โดยทรงเป็นทั้งประมุขของรัฐและหัวหน้าคณะรัฐบาล มีพระราชอำนาจอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายอิสลาม ธรรมเนียมประเพณี และฉันทานุมัติจากสมาชิกราชวงศ์ ผู้นำศาสนา และกลุ่มพลังต่าง ๆ ในสังคม โดยโครงสร้างการปกครองแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้

- ฝ่ายบริหาร พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และทรงบริหารราชการผ่านสภาคณะรัฐมนตรี ซึ่งแต่งตั้งโดยพระองค์ ประกอบด้วย มกุฎราชกุมาร SALMAN เป็นรองนายกรัฐมนตรีลำดับที่ 1 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เจ้าชาย MUQRIN เป็นรองนายกรัฐมนตรีลำดับที่ 2 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ รวมถึงคณะที่ปรึกษาจากหน่วยงานอิสระที่สำคัญอีกจำนวนหนึ่ง ทั้งนี้ สมาชิกคณะรัฐมนตรีมีวาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี และโดยทั่วไปบรรดาราชาวงศ์จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำคัญในคณะรัฐบาลด้วย

King ABDALLAH bin Abd al-Aziz Al Saud

Crown Prince SALMAN
bin Abd al-Aziz Al SaudPrince MUQRIN
bin Abd al-Aziz Al Saud

- ฝ่ายนิติบัญญัติ มีสภาที่ปรึกษา (Consultative Council) หรือ Majlis al-Shura ประกอบด้วยสมาชิก 150 คน ประธานสภาได้รับการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ มีวาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี
- ฝ่ายตุลาการ บริหารโดยระบบศาลศาสนา ผู้พิพากษาได้รับการแต่งตั้งโดยพระราชกฤษฎีกา (Royal decree) ผ่านคำแนะนำของสภาศาลสูง (Supreme Judiciary Council) ซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาอาวุโส 10 คน และมีกฎหมายคุ้มครองความ

	<p>เป็นอิสระของศาล สำหรับผู้พิพากษาและผู้ช่วยผู้พิพากษาที่เข้ารับตำแหน่งใหม่ จะต้องอยู่ในช่วงทดลองงาน (Probation) เป็นระยะเวลา 1 ปี และ 2 ปี ตามลำดับ ก่อนจะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างถาวร</p> <p>ทั้งนี้ คดีลหุโทษที่มีโทษเล็กน้อยจะพิจารณาโดยศาลชั้นต้น (Summary Court) ขณะที่คดีที่มีโทษอุกฉกรรจ์จะพิจารณาโดยศาลสูง (General Court) ส่วนคดีแพ่งอื่น ๆ รวมทั้งการเห็นแย้งกับคำสั่งจากรัฐบาลหรือหน่วยงานอื่น ๆ จะชำระความโดยศาลพิเศษ (Tribunal) เช่น คณะกรรมการการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งแรงงาน เป็นต้น นอกจากนี้ คำอุทธรณ์คำตัดสินของศาลชั้นต้น จะพิจารณาทบทวนโดยกระทรวงยุติธรรมร่วมกับสภาศาลสูง</p>
โครงสร้างการเมือง	<p>ซาอุดีอาระเบียไม่มีพรรคการเมืองและการเลือกตั้งระดับประเทศ มีเพียงการเลือกตั้งสภาเทศบาลเท่านั้น (Municipal council election) ซึ่งจัดขึ้นครั้งแรกในปี 2548 และครั้งที่ 2 ในปี 2554 โดยมีสมาชิกจำนวน 1,056 คน จาก 285 เขตเทศบาลทั่วประเทศ อย่างไรก็ตามมีกลุ่มการเมืองและกลุ่มเคลื่อนไหวด้านต่าง ๆ ซึ่งถือว่าผิดกฎหมาย เช่น กลุ่มเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ (Liberal) กลุ่มคอมมิวนิสต์ กลุ่มปกป้องศาสนา (Islamist) เป็นต้น</p>
สิทธิในการเลือกตั้ง	<p>ประชาชนชายที่มีอายุครบ 21 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้ ในอดีตผู้หญิงชาวซาอุดีไม่ได้รับสิทธิในการเลือกตั้ง แต่เมื่อปี 2554 กษัตริย์อับดุลลาห์ฯ แห่งซาอุดีอาระเบีย ได้ทรงประกาศอนุญาตให้สตรีในประเทศมีสิทธิเลือกตั้ง และลงสมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ โดยให้ยึดปฏิบัติในการเลือกตั้งเทศบาลในปี 2558 เป็นต้นไป</p>
นโยบายรัฐบาล	<p>รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อประเทศในกลุ่ม GCC (Gulf Cooperation Council) ประเทศเพื่อนบ้าน และกลุ่มอาหรับในตะวันออกกลาง รวมถึงประเทศพันธมิตรที่สำคัญอย่างสหรัฐอเมริกา ซึ่งนอกจากนโยบายปราบปรามและต่อต้านการก่อการร้ายทุกรูปแบบแล้ว รัฐบาลได้ดำเนินนโยบาย "มุ่งสู่ตะวันออก" เพื่อเพิ่มพูนความสัมพันธ์และสร้างหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับกลุ่มประเทศในทวีปเอเชีย อาทิ จีน อินเดีย มาเลเซีย และปากีสถาน โดยเน้นประเด็นความร่วมมือด้านต่าง ๆ เช่น ด้านพลังงาน (น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ) กับจีน ด้านการต่อต้านการก่อการร้าย การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมกับอินเดีย ด้านการส่งเสริมความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมกับมาเลเซีย ด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติกับปากีสถาน</p>

องค์ประกอบของคณะรัฐบาลซาอุดีอาระเบีย

หัวหน้าคณะรัฐบาลและสมาชิกคณะรัฐมนตรีของซาอุดีอาระเบีย ประกอบด้วย (ข้อมูล ณ วันที่ 8 สิงหาคม 2556)

Prime Minister	ABDALLAH bin Abd al-Aziz Al Saud
Deputy Prime Minister	SALMAN bin Abd al-Aziz Al Saud
Second Deputy Prime Minister	MUQRIN bin Abd al-Aziz Al Saud

Minister of Agriculture	Fahd bin Abd al-Rahman bin Sulayman BALGHUNAYM
Minister of Civil Service	Abdallah bin Abd al-Rahman al-BARRAK
Minister of Commerce & Industry	Tawfiq bin Fawzan al-RABIAH
Minister of Communications & Information Technology	Muhammad bin Jamil bin Ahmad MULLA
Minister of Culture & Information	Abd al-Aziz bin Muhi al-Din al-KHUJA
Minister of Defense	SALMAN bin Abd al-Aziz Al Saud
Minister of Economy & Planning	Muhammad bin Sulayman al-JASIR
Minister of Education	FAYSAL BIN ABDALLAH bin Muhammad Al Saud
Minister of Finance	Ibrahim Abd al-Aziz al-ASSAF
Minister of Foreign Affairs	SAUD al-Faysal bin Abd al-Aziz Al Saud
Minister of Health	Abdallah al-RUBAY'A
Minister of Higher Education	Khalid bin Muhammad al-ANQARI
Minister of Housing	Shawaysh bin Saud al-DHUWAYHI
Minister of Interior	MUHAMMAD bin Nayif bin Abd al-Aziz Al Saud
Minister for Islamic Affairs, Endowment, Call, & Guidance	Salih bin Abd al-Aziz bin Muhammad bin Ibrahim AL al-SHAYKH
Minister of Justice	Muhammad bin Abd al-Karim bin Abd al- Aziz al-ISA
Minister of Labor	Adil bin Muhammad bin Abd al-Qadir FAQIYAH
Minister of Municipal & Rural Affairs	MANSUR bin Mitib bin Abd al-Aziz Al Saud
Minister of the National Guard	MITIB BIN ABDALLAH bin Abd al-Aziz Al Saud
Minister of Petroleum & Mineral Resources	Ali Ibrahim al-NAIMI
Minister of Pilgrimage Affairs & Religious Trusts	Bandar bin Muhammad HAJJAR
Minister of Social Affairs	Yusif bin Ahmad al-UTHAYMIN
Minister of Transport	Jubarah bin Eid al-SURAYSIRI
Minister of Water & Electricity	Abdallah bin Abd al-Rahman al-HUSAYN
Minister of State	ABD AL-AZIZ bin Fahd bin Abd al-Aziz Al Saud
Minister of State	Musaid bin Muhammad al-AYBAN
Minister of State	Abd al-Aziz bin Abdallah al-KHUWAYTIR
Minister of State	Mutalib bin Abdallah al-NAFISA
Minister of State	Khalid bin Abd al-Aziz al-TUWAYJIRI
Chairman of Supreme Ulama Council	ABD AL-AZIZ BIN ABDALLAH AL al-Shaykh
Governor, Saudi Arabian Monetary Agency	Fahd bin Abdallah al-MUBARAK
Ambassador to the US	Adil al-Ahmad al-JUBAYR
Permanent Representative to the UN, NY	Abdallah bin Yahya al-MUALLAMI

การเป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศ

Arab Bank for Economic Development in Africa: ABEDA	International Organization for Standardization: ISO
African Development Bank Group: AfDB	International Telecommunication Union: ITU
Arab Fund for Economic and Social Development: AFESD	International Telecommunications Satellites Organization: ITSO
Arab Monetary Fund: AMF	League of Arab States: LAS
Bank for International Settlements: BIS	Multilateral Investment Guarantee Agency: MIGA
Council of Arab Economic Unity: CAEU	Nonaligned Movement: NAM
Colombo Plan: CP	Organization of Arab Petroleum Exporting Countries: OAPEC
Food and Agriculture Organization: FAO	Organization of American States: OAS
กลุ่มประเทศ G-20 และ G-77	Organization of Islamic Cooperation: OIC
Gulf Cooperation Council: GCC	Organization for the Prohibition of Chemical Weapons: OPCW
International Atomic Energy Agency: IAEA	Organization of Petroleum Exporting Countries: OPEC
International Bank for Reconstruction & Development: IBRD	Permanent Court of Arbitration: PCA
International Civil Aviation Organization: ICAO	United Nations: UN
International Chamber of Commerce: ICC	United Nations Conference on Trade & Development: UNCTAD
International Red Cross & Red Crescent Movement: ICRM	United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization: UNESCO
International Development Association: IDA	United Nations Industrial Development Organization: UNIDO
Islamic Development Bank: IDB	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: UNRWA
International Fund for Agricultural Development: IFAD	Universal Postal Union: UPU
International Finance Corporation: IFC	World Customs Organization: WCO
International Federation of Red Cross & Red Crescent Societies: IFRCS	World Federation of Trade Unions: WFTU (NGOs)
International Hydrographic Organization: IHO	World Health Organization: WHO
International Labor Organization: ILO	World Intellectual Property Organization: WIPO
International Monetary Fund: IMF	World Meteorological Organization: WMO
International Maritime Organization: IMO	World Trade Organization: WTO
International Mobile Satellite Organization: IMSO	
International Criminal Police Organization: Interpol	
International Olympic Committee: IOC	
International Organization for Migration: IOM	
Inter-Parliamentary Union: IPU	

ความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย

ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับรัสเซียได้เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2500 โดยในชั้นแรกยังไม่มีการแต่งตั้งเอกอัครราชทูต แต่เป็นเพียงการแลกเปลี่ยนผู้แทนทางกงสุลระหว่างกันเท่านั้น โดยไทยได้เปิดสถานกงสุลใหญ่ที่เมืองเจดตะฮ์ และซาอุดีอาระเบียเปิดสถานกงสุลใหญ่ที่กรุงเทพมหานคร ต่อมาเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2509 ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงแลกเปลี่ยนผู้แทนทางการทูตระหว่างกัน โดยยกฐานะสถานกงสุลใหญ่ของแต่ละฝ่ายเป็นสถานเอกอัครราชทูต ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศดำเนินไปอย่างราบรื่น และมีการแลกเปลี่ยนการเยือนระดับต่าง ๆ โดยต่อเนื่อง จนกระทั่งการเกิดคดีโจรกรรมเครื่องบินของเจ้าชาย ไฟซาล บิน ฟาฮัด คดีฆาตกรรมนักการทูตซาอุดีอาระเบีย และคดีการหายสาบสูญของนักธุรกิจซาอุดีอาระเบียในระหว่างปี 2532-2533 ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับไทยเป็นอย่างมาก โดยฝ่ายซาอุดีอาระเบียได้มีมาตรการตอบโต้ฝ่ายไทย เช่น การห้ามมิให้คนซาอุดีอาระเบียเดินทางมาประเทศไทย

การไม่ออกวีซ่าเพิ่มเติมให้กับคนไทยที่ต้องการไปทำงานในซาอุดีอาระเบีย การระงับการตรวจลงตราไป-กลับ (Exit-re-entry Visa) แก่แรงงานชาวไทยในซาอุดีอาระเบียที่ประสงค์จะเดินทางกลับประเทศ รวมถึงการลดระดับตัวแทนทางการทูตเป็นระดับอุปทูต

กระทรวงการต่างประเทศของไทยได้พยายามรักษาการติดต่อและปรับความสัมพันธ์กับซาอุดีอาระเบีย โดยการดำเนินนโยบายแบบคู่ขนาน (Dual track policy) กล่าวคือ การสร้างความกระจ่างเกี่ยวกับคดีความต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านการค้า วัฒนธรรม ศาสนา และกีฬา โดยอาศัยกรอบการเจรจาพหุภาคี อาทิ ASEAN และ GCC เพื่อเป็นช่องทางการติดต่อกับฝ่ายซาอุดีอาระเบีย รวมถึงช่องทางอื่นที่เป็นไปได้ เพื่อช่วยกระชับและฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งความพยายามดังกล่าวก่อให้เกิดผลในทางที่ดี โดยซาอุดีอาระเบียได้ยินยอมให้วีซ่าแก่นักธุรกิจชาวไทยที่เดินทางไปร่วมงานแสดงสินค้าที่กรุงริยาด และเมืองเจดดาห์ ตลอดจนให้การตรวจลงตราไป-กลับ แก่แรงงานชาวไทยในซาอุดีอาระเบียได้เช่นเดียวกับแรงงานชาติอื่น ขณะที่การเยือนของฝ่ายซาอุดีอาระเบียส่วนใหญ่เป็นการเยือนอย่างไม่เป็นทางการ โดยเฉพาะการเยือนของภาคเอกชน และองค์กรด้านศาสนาอิสลาม และองค์กรสาธารณกุศล

ข้อมูลอ้างอิง:

1. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (มิถุนายน 2550). ประเทศซาอุดีอาระเบีย (ออนไลน์). สืบค้นจาก http://www.dtn.go.th/dtn/service/file/file_2/Saudi_Arabia_profile.pdf
2. กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา กระทรวงการต่างประเทศ. (ม.ป.ป.). ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย การเมืองการปกครอง (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://sameaf.mfa.go.th/th/country/middle-east/detail.php?ID=28#2>
3. สำนักงานแรงงานประเทศซาอุดีอาระเบีย(เจดดาห์). (ม.ป.ป.). ระบบกฎหมาย (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://sau-jeddah.mol.go.th/node/258>
4. ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (ม.ป.ป.). ประเทศราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.apecthai.org/apec/th/profile1.php?continentid=2&country=s6#>
5. Central Intelligence Agency (CIA). (May 2014). Chiefs of state and cabinet members: Saudi Arabia (Online). Retrieved from <https://www.cia.gov/library/publications/world-leaders-1/SA.html>
6. Wikipedia. (ND). Saudi Arabia (Online). Retrieved from http://en.wikipedia.org/wiki/Saudi_Arabia
7. Wikipedia. (ND). King of Saudi Arabia (Online). Retrieved from http://en.wikipedia.org/wiki/King_of_Saudi_Arabia

โครงสร้างพื้นฐาน

ตลอดช่วงหลายปีที่ผ่านมา รัฐบาลซาอุดีอาระเบียได้เร่งพัฒนาและสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานจำเป็น ทั้งด้านคมนาคมขนส่ง พลังงาน สาธารณูปโภค และการสื่อสาร เพื่อให้สอดคล้องและรองรับกับ ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ และศักยภาพทางการผลิตของประเทศ ทั้งในเชิง ยุทธศาสตร์และเชิงพาณิชย์ ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 9 (ปี 2553-2557) (9th Five – Year Development Plan) ซึ่งกำหนดเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับการพัฒนาภาคคมนาคมขนส่ง และการสื่อสารสูงถึง 78,318.7 ล้านเรียลซาอุดี หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.1 ของ GDP ทั้งประเทศ เพิ่มขึ้น จากเป้าหมายของแผนพัฒนาแห่งชาติฉบับก่อน ที่กำหนดไว้ 58,392.8 ล้านเรียลซาอุดี หรือร้อยละ 6.8 ของ GDP ทั้งประเทศ ส่วนการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค อาทิ ไฟฟ้าและน้ำประปา กำหนดเป้าหมายการใช้จ่าย งบประมาณ 21,257.7 ล้านเรียลซาอุดี หรือร้อยละ 1.9 ของ GDP ทั้งประเทศ ภายในปี 2557

1. การขนส่งคมนาคม

ก. ทางถนน

จากสถิติข้อมูลล่าสุดของ Central Intelligence Agency (CIA) ระบุว่าในปี 2549 ซาอุดีอาระเบียมีเส้นทางเดินรถรวมระยะทางทั้งสิ้นประมาณ 221,372 กิโลเมตร แบ่งเป็นถนนลาดทาง 47,529 กิโลเมตร (รวมถนนทางด่วนระยะทาง 3,891 กิโลเมตร) และถนนที่ไม่ได้ลาดทาง 173,843 กิโลเมตร ซึ่งรัฐบาลซาอุดีอาระเบียได้มีการพัฒนาระบบคมนาคมและสร้างถนนใหม่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากในปี 2543 ที่มีถนนระยะทางรวม 152,044 กิโลเมตร และประมาณการว่าปัจจุบันมีถนนลาดทางแล้วกว่า 55,000 กิโลเมตร

ทั้งนี้ ถนนในซาอุดีอาระเบียมีตั้งแต่ถนนกว้าง 8 ช่องทาง ไปจนถึงถนนแคบเพียง 2 ช่องทาง ในเขตพื้นที่ชนบท ซึ่งถนนทางด่วนสายหลักในเมืองส่วนใหญ่ (Inner-city highways) โดยเฉพาะในเมือง หลวง อย่างกรุงริยาด จะมีการปรับปรุงซ่อมแซมและดูแลสภาพของถนนเป็นอย่างดี โดยการก่อสร้างถนนจะ คำนึงถึงความทนทานต่ออุณหภูมิสูงและการสะท้อนของแสงแดด เพื่อป้องกันการเสียหายของถนนก่อนเวลา อันควร และลดจำนวนอุบัติเหตุจากสภาพถนนที่ไม่ได้คุณภาพ ขณะที่ถนนทางด่วนนอกเมือง (Outer-city highways) หรือถนนที่เป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างฝั่งประเทศ แม้จะมีสภาพถนนไม่ดีมากนัก เมื่อเทียบกับ ถนนทางด่วนในเมือง แต่รัฐบาลกำลังพยายามปรับปรุงให้มีสภาพที่ดีขึ้น

ถนนทางด่วนในเมืองสายที่สำคัญ ได้แก่

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)
Dammam - Abu Hadriya - Ras Tanura	257
Khaybar - Al Ola	175
Mecca - Madinah Al Munawarah	421
Riyadh - Dammam	383
Riyadh - Sudair - Al Qasim	317
Riyadh - Taif	750
Taif - Abha - Jizan	750

Medina - Tabuk	680
Jeddah - Al Leith - Jizan	775
Jeddah - Mecca	80

ตัวอย่างถนนทางด่วนที่มีสภาพสมบูรณ์มากในซาอุดีอาระเบีย

ข. ทางรถไฟ

ในปี 2551 ซาอุดีอาระเบียมีเส้นทางรถไฟรวมระยะทางทั้งสิ้น 1,378 กิโลเมตร และทั้งหมดเป็นรางรถไฟแบบ Standard gauge แต่เนื่องจากการเดินทางส่วนใหญ่ในซาอุดีอาระเบียมักเลือกใช้ทางถนนและทางอากาศ ส่งผลให้ระบบคมนาคมทางรถไฟในซาอุดีอาระเบียไม่ได้รับการสนับสนุนการลงทุนมากนัก อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและสร้างทางรถไฟสายใหม่มากขึ้น ภายใต้การบริหารจัดการของบริษัทขนส่งทางรถไฟ (Saudi Railways Organization: SRO) ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐบาล และมีหน้าที่ให้บริการขนส่งคมนาคมทางรถไฟ โดยในปี 2553 บริษัทฯ สามารถให้บริการผู้โดยสารจำนวน 1.1 ล้านคน และบริการขนส่งสินค้าจำนวน 3.5 ล้านตัน ซึ่งหนึ่งในเส้นทางรถไฟสายหลัก (Mainline) คือเส้นทางระหว่างกรุงริยาดและเมืองดัมมัฆทางฝั่งตะวันออกของประเทศ มีระยะทาง 449 กิโลเมตร

ตัวอย่างเส้นทางรถไฟสายหลักระหว่างกรุงริยาดและเมืองดัมมัฆ

สำหรับโครงการก่อสร้างทางรถไฟที่สำคัญ ได้แก่

○ **โครงการรถไฟความเร็วสูงฮาราม (Haramain High Speed Rail Project)** เป็นโครงการขนาดใหญ่มีมูลค่ารวมทั้งสิ้นกว่า 28,000 ล้านดอลลาร์ซาอุดี ซึ่งรัฐบาลได้ว่าจ้างบริษัท Scott Wilson เป็นผู้บริหารโครงการ ด้วยมูลค่า 89.8 ล้านดอลลาร์ซาอุดี และบริษัท Dar Al-Handasa Consultants (Shair and Partners) เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ด้วยมูลค่า 360 ล้านดอลลาร์ซาอุดี โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเชื่อมต่อการเดินทางจากนครมักกะฮ์ กับนครมะดีนะฮ์ และเมืองเจดดาห์ รวมทั้งเพื่อรองรับชาวมุสลิมจำนวนมากที่ต้องการเดินทางไปแสวงบุญตามเมืองสำคัญทั้งสาม ซึ่งรถไฟดังกล่าวมีความเร็วสูงถึง 300 กิโลเมตร/ชั่วโมง ส่งผลให้การเดินทางจากนครมักกะฮ์ไปเมืองเจดดาห์ใช้เวลาประมาณ 30 นาที และจากเมืองเจดดาห์ไปนครมะดีนะฮ์ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง

ทั้งนี้ เส้นทางรถไฟความเร็วสูงแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ นครมักกะฮ์-เมืองเจดดาห์ มีระยะทาง 65 กิโลเมตร เมืองเจดดาห์-เมืองราบิกห์ (Rabigh) ซึ่งเป็นที่ตั้งของเมืองเศรษฐกิจ King Abdullah Economic City มีระยะทาง 150 กิโลเมตร และเมืองราบิกห์-นครมะดีนะฮ์ มีระยะทาง 230 กิโลเมตร โดยประกอบด้วย 5 สถานี คือ สถานีต้นทางตอนเหนือ สถานีนครมะดีนะฮ์ ที่เมืองเศรษฐกิจ Knowledge Economic City สถานีเมืองราบิกห์ ที่สนามบินนานาชาติกษัตริย์อับดุลลาซิส (King Abdulaziz International Airport) สถานีเมืองเจดดาห์ และสถานีนครมักกะฮ์

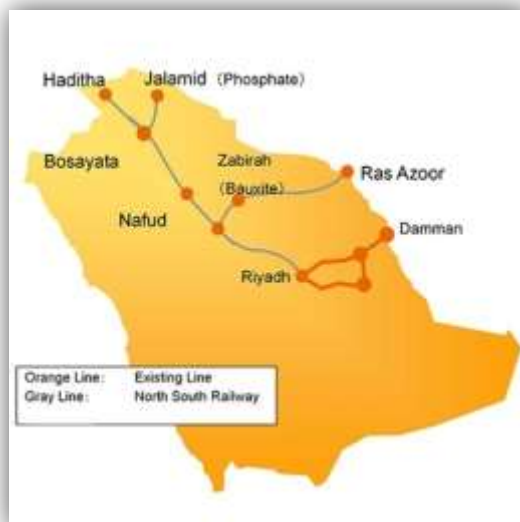
ตัวอย่างแผนที่เส้นทางรถไฟความเร็วสูงฮาราม

○ **โครงการก่อสร้างสะพานข้ามพื้นดิน (Land Bridge Project)** เพื่อเชื่อมต่อการขนส่งสินค้าและการเดินทางระหว่างเมืองเจดดาห์กับเมืองดัมมัมและเมืองอุตสาหกรรมจูบะอิล (Jubail) ซึ่งเส้นทางดังกล่าวจะผ่านกรุงริยาดด้วย โดยเส้นทางแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ เมืองเจดดาห์กับกรุงริยาด มีระยะทาง 950 กิโลเมตร และเมืองจูบะอิลกับเมืองดัมมัม มีระยะทาง 115 กิโลเมตร โครงการนี้จะช่วยลดระยะเวลาในการขนส่งสินค้าระหว่างเมืองเจดดาห์กับเมืองดัมมัมเหลือเพียง 18-48 ชั่วโมง จากเดิมที่ขนส่งสินค้าทางเรือผ่าน ทะเลแดง ทะเลอาหรับ และอ่าวเปอร์เซีย ซึ่งใช้ระยะเวลาขนส่งนานถึง 8 วัน โดยคาดว่าเมื่อโครงการเสร็จสมบูรณ์ในปี 2558 จะสามารถขยายการขนส่งสินค้าได้เพิ่มขึ้นเป็น 8 ล้านตัน นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีแผนการขยายเส้นทางให้เชื่อมต่อกับชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งจอร์แดน เยเมน และอียิปต์ด้วย

ตัวอย่างแผนที่เส้นทางสะพานข้ามพื่นดิน (ขวา)

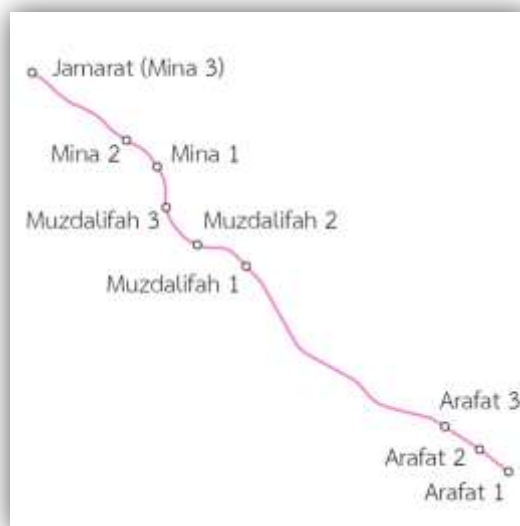
○ **โครงการเส้นทางเหนือ-ใต้ (The North-South Line)** เพื่อเชื่อมต่อการขนส่งสินค้าและการเดินทางระหว่างภาคเหนือและภาคใต้ของประเทศ มีระยะทางประมาณ 2,400 กิโลเมตร โดยเริ่มจากเมืองฮาดิทธะ (Haditha) จังหวัดอัลญะฟู (Al Jawf) ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ผ่านจังหวัดฮาอิล (Ha'il) จังหวัดอัลกอซิม (Al Qasim) และสิ้นสุดที่จังหวัดอัลริยาด (Al Riyadh) ซึ่งมีการขยายเส้นทางออกไปยังเมืองอัลญาลามิด (Al-Jalamid) เพื่อขนส่งแร่ฟอสเฟต (Phosphates) และไปยังเมืองอัลซะบิระฮ์ (Al-Zabirah) เพื่อขนส่งแร่บอกไซต์ (Bauxite) ก่อนส่งต่อไปที่โรงงานแปรรูปในเมืองรัสอัลซัวร์ (Ras Azoor) บริเวณอ่าวอาหรับ

ตัวอย่างแผนที่เส้นทางเชื่อมต่อระหว่างภาคเหนือและภาคใต้ของประเทศ

นอกจากนี้ ยังมีโครงการก่อสร้างที่อยู่ระหว่างการศึกษาคือความเป็นไปได้ของโครงการอาทิ โครงการทางรถไฟอ่าวอาหรับ (Gulf Rail Project) ซึ่งเป็นแนวคิดของคณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าวอาหรับ (the Gulf Cooperation Council: GCC) เพื่อสร้างเครือข่ายการเดินทางภายในกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ ยกตัวอย่างเช่น เส้นทางจากคูเวตไปบาห์เรน โดยผ่านเมืองดัมมัมในซาอุดีอาระเบีย หรือเส้นทางจากเมืองดัมมัมไปกาตาร์ก่อนจะผ่านไปสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์และโอมาน โดยโครงการนี้มีเส้นทางรถไฟรวมระยะทางประมาณ 2,116 กิโลเมตร ซึ่งในจำนวนนี้เป็นเส้นทางที่ผ่านซาอุดีอาระเบียรวม 663 กิโลเมตร

สำหรับการเดินทางโดยรถไฟลอยฟ้าในซาอุดีอาระเบีย ปัจจุบันมีการให้บริการรถไฟลอยฟ้า Al Mashaaer Al Mugaddassah Metro หรือที่เรียกกันว่า ‘มักกะฮ์เมโทร’ (Makkah Metro) มีระยะทาง 18.1 กิโลเมตร ซึ่งเชื่อมต่อการเดินทางระหว่างเมืองมีนะ (Mina) เทือกเขาอาราฟัต (Mount Arafat) และเมืองมุซดาลิฟา (Muzdalifa) เพื่อให้บริการรับส่งผู้แสวงบุญที่เดินทางมาประกอบพิธีฮัจญ์ที่นครมักกะฮ์ โดยมีรถไฟทั้งหมด 12 ขบวน แต่ละขบวนสามารถรองรับผู้โดยสารได้ 3,000 คน หรือให้บริการได้ชั่วโมงละ 72,000 คน และมีจุดแวะรับส่งผู้โดยสารที่เทือกเขาอาราฟัต เมืองมีนะ และเมืองมุซดาลิฟา จุดละ 3 สถานี รวมเป็น 9 สถานี โดยรัฐบาลคาดว่าเมื่อโครงการนี้เปิดให้บริการเต็มรูปแบบแล้ว จะช่วยลดมลพิษจากรถบัสและลดความแออัดบนท้องถนนได้ นอกจากนี้ ยังมีแผนการก่อสร้าง ‘ริยาดเมโทร’ (Riyadh Metro) ที่จะแล้วเสร็จในปี 2560 และ ‘เจดดาห์เมโทร’ (Jeddah Metro)ที่กำลังจะเปิดให้บริการเร็ว ๆ นี้

ตัวอย่างแผนที่เส้นทางและสถานีรถไฟลอยฟ้า ‘มักกะฮ์เมโทร’ ในซาอุดีอาระเบีย

ค. ทางอากาศ

ในปี 2556 ซาอุดีอาระเบียมีสนามบินที่เปิดให้บริการรวมทั้งสิ้น 214 แห่ง แบ่งเป็นสนามบินที่ลาดทางรันเวย์ (Paved runway) 82 แห่ง และสนามบินที่ไม่ได้ลาดทางรันเวย์ (Unpaved runway) 132 แห่ง (ตารางที่ 1) ทั้งนี้ ข้อมูลจากหน่วยงานพัฒนาอุตสาหกรรมคลัสเตอร์แห่งชาติ (National Industrial Clusters Development Program) ระบุว่าสนามบินในซาอุดีอาระเบียจัดเป็นสนามบินที่มีผู้ใช้บริการมากที่สุดในภูมิภาคตะวันออกกลาง ด้วยส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 29 ของการเดินทางโดยเครื่องบินทั้งหมดในภูมิภาค รองลงมาได้แก่ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อิหร่าน และอียิปต์ มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 21 13 และ 12 ตามลำดับ นอกจากนี้ แหล่งข้อมูลยังระบุว่า ในปี 2552 สนามบินทั้ง 26 แห่งในซาอุดีอาระเบีย (ตารางที่ 2) สามารถให้บริการผู้โดยสารได้จำนวน 41.7 ล้านคน และขนส่งสินค้าและพัสดุได้

จำนวน 530,600 ต้น โดยสนามบินนานาชาติที่สำคัญ คือ King Abdulaziz International Airport (KAIA) เมืองเจดดาห์ King Khalid International Airport กรุงริยาด King Fahd International Airport เมืองดัมมัม และ Prince Mohammad Bin Abdulaziz International Airport นครมะดีนะฮ์ โดยเฉพาะสนามบิน KAIA ซึ่งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีแผนขยายการให้บริการแก่ผู้โดยสารให้ได้จำนวน 70-80 ล้านคน/ปี ในปี 2598

ทั้งนี้ ชาวคูเวตมีสายการบินประจำชาติ คือ Saudi Arabian Airlines ซึ่งมีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองในภูมิภาคตะวันออกกลาง สามารถรองรับการให้บริการผู้โดยสารได้มากกว่า 18 ล้านคน/ปี ไปยังจุดหมายปลายทางกว่า 90 แห่งทั่วโลก

ตารางที่ 1 จำนวนสนามบินที่ให้บริการในซาอุดีอาระเบีย จำแนกตามระยะทาง และการลาดทางของรันเวย์ ปี 2556

ระยะทางของรันเวย์	สนามบินที่ลาดทาง (แห่ง)	สนามบินที่ไม่ได้ลาดทาง (แห่ง)	รวม (แห่ง)
มากกว่า 3,047 เมตร	33	-	33
2,438-3,047 เมตร	16	7	23
1,524-2,437 เมตร	27	72	99
914-1,523 เมตร	2	37	39
ต่ำกว่า 914 เมตร	4	16	20
รวม	82	132	214

ที่มา: Central Intelligence Agency.

ตัวอย่างสนามบินสำคัญในซาอุดีอาระเบีย:

สนามบินนานาชาติ King Fahd ที่เมืองดัมมัม (ซ้าย) และสนามบินนานาชาติ King Abdulaziz ที่เมืองเจดดาห์ (ขวา)

ตัวอย่างสนามบินสำคัญในซาอุดีอาระเบีย:

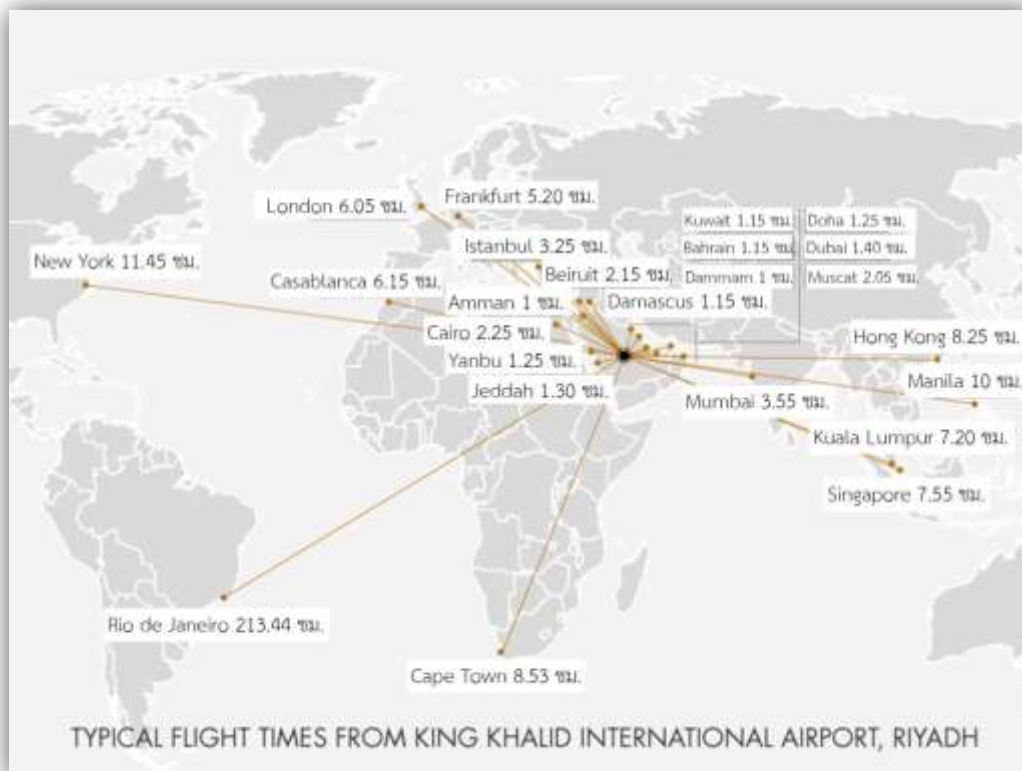
สนามบินนานาชาติ King Khalid ที่กรุงริยาด (ซ้าย) และสนามบินนานาชาติ Prince Mohammad ที่นครมะดีนะฮ์ (ขวา)

ตารางที่ 2 รายชื่อสนามบินที่เปิดให้บริการในซาอุดีอาระเบีย

ชื่อสนามบิน	เมือง/จังหวัดที่ให้บริการ
สนามบินนานาชาติ (International airports)	
King Fahd International Airport	Dammam / Eastern
King Abdulaziz International Airport	Jeddah / Makkah
King Khalid International Airport	Riyadh / Riyadh
Prince Mohammad Bin Abdulaziz International Airport	Medina / Al Madinah
Al-Ahsa International Airport	Al-Hofuf, Al-Ahsa / Eastern
Prince Abdul Mohsin bin Abdulaziz International Airport	Yanbu / Al Madinah
สนามบินภูมิภาค (Regional airports)	
Abha Regional Airport	Abha / 'Asir
Prince Nayef Bin Abdulaziz Regional Airport	Buraidah / Al-Qassim
Jizan Regional Airport	Jizan / Jizan
Ha'il Regional Airport	Ha'il / Ha'il
Tabuk Regional Airport	Tabuk / Tabuk
Ta'if Regional Airport	Ta'if / Makkah
สนามบินในประเทศ (Domestic airports)	
Al-Baha Domestic Airport	Al Bahah / Al Bahah
Al-Jawf Domestic Airport	Al-Jawf / Al Jawf
Al Wajh Domestic Airport	Al Wajh / Tabuk
Arar Domestic Airport	Arar / Northern Borders
Bisha Domestic Airport	Bisha / Asir
Dawadmi Domestic Airport	Dawadmi / Riyadh
Gurayat Domestic Airport	Gurayat / Al Jawf
Hafar Al-Batin Domestic Airport	Hafar Al-Batin / Eastern

Najran Domestic Airport	Najran / Najran
Qaisumah Domestic Airport	Qaisumah, Hafar Al-Batin / Eastern
Rafha Domestic Airport	Rafha / Northern Borders
Sharurah Domestic Airport	Sharurah / Najran
Turaif Domestic Airport	Turaif / Northern Borders
Wadi al-Dawasir Domestic Airport	Wadi al-Dawasir / Riyadh

ที่มา: Wikipedia.

ตัวอย่างการคำนวณระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางโดยเครื่องบิน
จากสนามบินนานาชาติ King Khalid ที่กรุงริยาด ไปยังจุดหมายต่าง ๆ ทั่วโลก

ง. ทางน้ำ

ซาอุดีอาระเบียจัดเป็นประเทศหนึ่งที่มีระบบการขนส่งทางน้ำที่พัฒนาอย่างมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ในการบรรทุกและขนส่งน้ำมันปิโตรเลียม ผ่านการบริหารจัดการของ Saudi Ports Authority โดยในปี 2553 ซาอุดีอาระเบียมีเรือขนส่งพาณิชย์ (Merchant marine) จำนวน 72 ลำ เป็นเรือขนส่งสารเคมีและน้ำมันปิโตรเลียม จำนวน 25 และ 20 ลำ ตามลำดับ ส่วนเรือขนส่งของชาวต่างชาติมีจำนวน 15 ลำ และเรือขนส่งที่จดทะเบียนในประเทศอื่นอีก 55 ลำ (ตารางที่ 3) สำหรับท่าเรือขนส่งทางทะเลฝั่งอ่าวเปอร์เซีย ได้แก่ ท่าเรือดัมมัน ท่าเรือจูบะอิล (Jubail) ท่าเรือรัสตะนุระ (Ras Tanura) ท่าเรือกัฟจี (Khafji) และท่าเรือกอบอร์ (Khobar) ขณะที่ฝั่งทะเลแดงมีท่าเรือเจดตะฮ์ ท่าเรือยันบูอัลบะฮ์ (Yanbu al Bahr) ท่าเรืออัลลิธ (Al Lith) ท่าเรือดูบะ (Duba) ท่าเรือราบิกฮ์ (Rabigh) ท่าเรือญีซาน (Jizan) และท่าเรือพะราซาน

(Farasan) เป็นท่าเรือขนส่งหลัก โดยท่าเรือดัมมัน และท่าเรือเจดตะรุเตาสามารถขนส่งสินค้าได้จำนวน 1,492,315 และ 4,010,448 ตู้คอนเทนเนอร์ขนาดความยาว 20 ฟุต (TEUs) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนเรือขนส่งพาณิชย์ (Merchant marine) ที่ให้บริการในซาอุดีอาระเบีย ปี 2553

หน่วย: ลำ

เรือพาณิชย์ซาอุดีอาระเบีย 72 ลำ	
Cargo only	1
Chemical tanker	25
Container	4
Liquefied gas	2
Passenger/Cargo	10
Petroleum tanker	20
Refrigerated cargo	3
Roll on/Roll off	7
เรือพาณิชย์ของต่างชาติ 15 ลำ	
Egypt	1
Greece	4
Kuwait	4
UAE	6
เรือพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศอื่น 55 ลำ	
Bahamas	16
Dominica	2
Liberia	20
Malta	2
Norway	3
Panama	11
Tanzania	1

ที่มา: Central Intelligence Agency.

ตัวอย่างท่าเรือสำคัญในซาอุดีอาระเบีย:

ท่าเรือกษัตริย์อับดุลลาซิสที่เมืองดัมมัน (ซ้าย) และท่าเรือกษัตริย์ฟะฮัดที่เมืองยันบู (ขวา)

นอกจากนี้ ข้อมูลจากหน่วยงานพัฒนาอุตสาหกรรมคลัสเตอร์แห่งชาติ ระบุว่าในปี 2553 มีการขนส่งสินค้าผ่านท่าเรือทุกแห่งในซาอุดีอาระเบียจำนวน 142.3 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยในจำนวนนี้ ร้อยละ 56 เป็นการขนส่งเพื่อส่งออก และอีกร้อยละ 44 เป็นการขนส่งสินค้าลงที่ท่า (Discharged) ทั้งนี้ ท่าเรือจูบะฮิลจัดเป็นท่าเรือที่มีการใช้บริการขนส่งมากที่สุดเฉลี่ย 43.1 ล้านตัน/ปี ตามด้วยท่าเรือเจดดาห์ และท่าเรือยันบูอัลบะฮ์ มีการขนส่ง 40.9 และ 33 ล้านตัน/ปี ตามลำดับ

ตัวอย่างการคำนวณระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่งสินค้าทางทะเลจากท่าเรือเจดดาห์ไปยังจุดหมายต่าง ๆ ทั่วโลก

จ. ท่อลำเลียง

ในปี 2556 ซาอุดีอาระเบียมีท่อลำเลียงสำหรับขนส่งเชื้อเพลิงพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติเหลว (Condensate) ก๊าซ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (Liquid petroleum gas) น้ำมัน และผลิตภัณฑ์กลั่นอื่น มีระยะทาง 209 2,940 1,183 5,117 และ 1,151 กิโลเมตร ตามลำดับ

ตัวอย่างท่อลำเลียงขนส่งก๊าซและน้ำมันในซาอุดีอาระเบีย

2. พลังงานและระบบสาธารณสุขโลก

ซาอุดีอาระเบียเป็นอีกหนึ่งประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายของแร่ธาตุอย่างมาก ส่งผลให้กลายเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกน้ำมันดิบรายใหญ่ที่สุดของโลก และเป็นผู้ผลิตพลังงานอันดับต้น ๆ ของโลก ทั้งน้ำมันปิโตรเลียม และก๊าซธรรมชาติ นอกจากนี้ รายได้จากธุรกิจการค้าน้ำมันยังส่งผลให้รัฐบาลสามารถพัฒนาระบบสาธารณสุขโลกภายในประเทศได้อย่างรวดเร็ว โดยในปี 2554 ซาอุดีอาระเบียมีการผลิต

ก. น้ำมัน

ณ วันที่ 1 มกราคม 2556 ข้อมูลจาก Central Intelligence Agency (CIA) ระบุว่าซาอุดีอาระเบียมีแหล่งน้ำมันดิบสำรองขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของโลก รองจากเวเนซุเอลา ด้วยปริมาณ 267.9 พันล้านบาร์เรล หรือประมาณหนึ่งในสี่ของปริมาณน้ำมันดิบทั้งหมดที่มีสำรองอยู่ในโลก ขณะที่ซาอุดีอาระเบียเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกน้ำมันดิบรายใหญ่ที่สุดของโลก ด้วยปริมาณ 11.7 และ 6.9 ล้านบาร์เรล/วัน ตามลำดับ โดยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณการผลิตน้ำมันในซาอุดีอาระเบียอยู่ภายใต้การดำเนินงานของบริษัท Saudi ARAMCO ซึ่งเป็นองค์กรรัฐวิสาหกิจทำการผลิตน้ำมันและอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ครบวงจร สำหรับแท่นขุดเจาะน้ำมันในฝั่ง (Onshore) ที่ใหญ่ที่สุดคือ ฮะวีร์ (Ghawar) อยู่ที่เมืองอัลฮัซซา (Al-Ahsa) เขตจังหวัดตะวันออก (Eastern Province) สามารถผลิตน้ำมันได้ 5 ล้านบาร์เรล/วัน ขณะที่แท่นขุดเจาะน้ำมันนอกฝั่ง (Offshore) ที่ใหญ่ที่สุดคือ สะฟานีเยะ (Safaniya) อยู่ในอ่าวเปอร์เซีย สามารถผลิตน้ำมันได้ 1.2 ล้านบาร์เรล/วัน นอกจากนี้ ในปี 2553 ซาอุดีอาระเบียสามารถกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมได้ 1.9 ล้านบาร์เรล/วัน

ตัวอย่างแท่นขุดเจาะน้ำมันที่ใหญ่ที่สุดของซาอุดีอาระเบีย: 'ฮะวีร์' (ซ้าย) และ 'สะฟานีเยะ' (ขวา)

ข. ก๊าซธรรมชาติ

ณ วันที่ 1 มกราคม 2556 ข้อมูลจาก CIA ระบุว่าซาอุดีอาระเบียมีแหล่งก๊าซธรรมชาติสำรองขนาดใหญ่เป็นอันดับ 6 ของโลก รองจากรัสเซีย อิหร่าน กาตาร์ เดิร์กเมนีสถาน และสหรัฐอเมริกา ด้วยปริมาณ 8,150 พันล้านลูกบาศก์เมตร โดยในปี 2555 ซาอุดีอาระเบียมีปริมาณการผลิต 103.2 พันล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อใช้ในประเทศทั้งหมด กล่าวคือ ยังไม่มีการส่งออกก๊าซธรรมชาติเพื่อจำหน่าย ขณะที่ไม่มี การนำเข้าจากประเทศอื่นเช่นกัน

ค. ไฟฟ้า

ซาอุดีอาระเบียมีการผลิตไฟฟ้าได้ 239.2 พันล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมง และมีกำลังการผลิตไฟฟ้าติดตั้งของระบบ (Installed generating capacity) 49.1 ล้านกิโลวัตต์ ซึ่งทั้งหมดเป็นการผลิตจากฟอสซิล ทั้งนี้ ซาอุดีอาระเบียไม่มีการส่งออกและนำเข้าพลังงานไฟฟ้า อย่างไรก็ตาม มีพลังงานไฟฟ้าบางส่วนที่เป็นผลพลอยได้จากกระบวนการกำจัดเกลือออกจากน้ำทะเล (Desalination) เพื่อผลิตน้ำจืด โดย The Saudi Electric Company (SEC) เป็นผู้บริหารจัดการการผลิต การกระจาย และการจัดส่งไฟฟ้า รวมถึงกำหนดค่าไฟฟ้าที่จำหน่ายให้กับผู้บริโภคและโรงงานอุตสาหกรรม ภายใต้เงื่อนไขของรัฐบาลบนพื้นฐานของต้นทุนการผลิต การกระจาย และการบริการทั้งหมด

ง. น้ำประปา

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศแบบทะเลทราย ประกอบกับไม่มีแหล่งน้ำจืดธรรมชาติและมีปริมาณน้ำฝนเพียงเล็กน้อย ทำให้น้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภคในซาอุดีอาระเบียเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ดังนั้น รัฐบาลจึงคิดค้นวิธีที่จะผลิตน้ำเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ โดยในปี 2549 ชาวซาอุดีมีปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ยคนละ 928.1 ลูกบาศก์เมตร/ปี ซึ่งน้ำบาดาลจากแอ่งน้ำใต้ดินถือเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญ โดยรัฐบาลได้ใช้ความพยายามอย่างหนักในการค้นหาและขุดเจาะเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและพื้นที่เกษตรกรรม ส่วนทะเลก็เป็นอีกแหล่งน้ำที่สำคัญ โดยการนำน้ำจากทะเลมาผ่านกระบวนการกำจัดเกลือ (Desalination) เพื่อให้ได้น้ำที่สามารถดื่มได้ (Potable water) ซึ่งซาอุดีอาระเบียจัดเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำจากการกำจัดเกลือออกจากน้ำทะเล (Desalinated water) รายใหญ่ที่สุดของโลก ภายใต้การดำเนินงานของ The Saline Water Conversion Corporation (SWCC) ซึ่งมีสถานีผลิตน้ำดังกล่าวจำนวน 27 แห่ง มีกำลังการผลิตน้ำที่สามารถดื่มได้มากกว่า 3 ล้านลูกบาศก์เมตร/วัน และในจำนวนนี้กว่าร้อยละ 70 ถูกนำไปใช้ในเมืองต่าง ๆ นอกจากนี้ รัฐบาลได้สร้างเขื่อนอีกจำนวนมากกว่า 200 แห่ง ซึ่งในแต่ละปีจะสามารถเก็บน้ำได้ประมาณ 16,000 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยเขื่อนขนาดใหญ่ที่สำคัญตั้งอยู่ที่วะดีญิซาน (Wadi Jizan) วะดีฟาติมา (Wadi Fatima) วะดีบิซา (Wadi Bisha) และนัจญ์รอน (Najran) น้ำที่เก็บกักไว้ส่วนใหญ่จะนำไปใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตร และบางส่วนจะถูกส่งผ่านอโหมงค์ชลประทานไปยังพื้นที่อุตสาหกรรมที่ยังไม่เคยมีการเพาะปลูกมาก่อน ทั้งนี้ รัฐบาลซาอุดีอาระเบียได้ให้ความสำคัญกับการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า โดยการติดตั้งโรงบำบัดน้ำทิ้งในกรุงริยาด เมืองเจดดะฮ์ และเมืองอุตสาหกรรมอื่น เพื่อนำน้ำที่ใช้แล้วจากครัวเรือนกลับมาใช้ประโยชน์อีกครั้ง อาทิ การรดน้ำในไร่นาและสวนสาธารณะในเมือง

ตัวอย่างโรงผลิตน้ำจากการกำจัดเกลือออกจากน้ำทะเล (Desalinated water) ในซาอุดีอาระเบีย

3. การสื่อสาร

ก. โทรศัพท์

ปัจจุบันจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือในซาอุดีอาระเบียเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2555 มีผู้ใช้บริการโทรศัพท์มือถือจำนวน 53 ล้านเลขหมาย ขณะที่โทรศัพท์บ้านมีจำนวน 4.8 ล้านสาย ทั้งนี้ ซาอุดีอาระเบียมีรหัสประเทศ คือ 996 โดยใช้ระบบส่งสัญญาณผ่านสายใยแก้วนำแสง (Fiber optic cable) สำหรับการติดต่อระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกกลาง ยุโรป และสหรัฐอเมริกา ผ่านคลื่นวิทยุ (Microwave radio) สำหรับการติดต่อไปประเทศบาห์เรน กาตาร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เยเมน และซูดาน ส่วนจอร์แดนและคูเวตจะใช้ระบบส่งสัญญาณผ่านคลื่นวิทยุ และผ่านสายแบบโคแอกเชียล (Coaxial Cable)

ข. ไปรษณีย์

ซาอุดีโพลสต์ (Saudi Post) เป็นหน่วยงานภาครัฐ และมีหน้าที่ในการให้บริการรับส่งจดหมายและบริการด้านไปรษณีย์ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่บริการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศทั่วโลก โดยมีการพัฒนาระบบจัดส่งไปรษณีย์ (Postal Delivery System: PDS) ที่ทันสมัยและครบวงจร รวมถึงระบบจัดเรียงจดหมาย เพื่อสร้างกระบวนการจัดส่งจดหมายและพัสดุที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และแอปพลิเคชันการนำทางและการระบุตำแหน่งยานพาหนะโดยอัตโนมัติ (Automatic Vehicle Location: AVL) ซึ่งจะช่วยให้อำเภอนำไปรษณีย์จัดส่งจดหมายและพัสดุได้อย่างถูกต้อง

ค. ระบบสัญญาณดาวเทียม

ในปี 2554 ซาอุดีอาระเบียมีสถานีรับส่งสัญญาณดาวเทียม จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ ดาวเทียม Intelsat 5 สถานี (อยู่ที่มหาสมุทรแอตแลนติก 3 แห่ง และมหาสมุทรอินเดีย 2 แห่ง) ดาวเทียม Arabsat 1 สถานี และดาวเทียม Inmarsat 1 สถานี

ง. ระบบอินเทอร์เน็ต

ในปี 2555 ซาอุดีอาระเบียมีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet hosts) จำนวน 145,941 ราย และในปี 2552 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 9.744 ล้านคน โดยเว็บไซต์ของซาอุดีอาระเบียจะใช้ชื่อโดเมน (Domain name) ว่า .sa

ข้อมูลอ้างอิง:

1. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (มิถุนายน 2550). ประเทศซาอุดีอาระเบีย (ออนไลน์). สืบค้นจาก http://www.dtn.go.th/dtn/service/file/file_2/Saudi_Arabia_profile.pdf
2. Central Intelligence Agency (CIA). (April 2014.) *Middle East: Saudi Arabia* (Online). Retrieved from <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sa.html>
3. National Industrial Clusters Development Program. (ND). *Infrastructure* (Online). Retrieved from <http://www.ic.gov.sa/en/why-saudi-arabia/infrastructure/>
4. Ministry of Economy and Planning. (ND). *National Economy under the Fifth Development Plan* (Online). Retrieved from <http://www.mep.gov.sa/inetforms/themes/clasic/file/download.jsp;jsessionid=82F54B1915D71A44>

[82B7C82AF3F6899A.alfa?FileAttribute=DownloadTranslation.Content&TableName=DownloadTranslation&DownloadTranslation.ObjectID=602](http://www.thehalalfood.info/82B7C82AF3F6899A.alfa?FileAttribute=DownloadTranslation.Content&TableName=DownloadTranslation&DownloadTranslation.ObjectID=602)

5. Royal Embassy of Saudi Arabia in Washington, DC. (ND). *Water Resources* (Online). Retrieved from http://www.saudiembassy.net/about/country-information/agriculture_water/Water_Resources.aspx
6. Saudi Arabian General Investment Authority (SAGIA). (2010). *SAGIA Transportation & Logistics Sector 2010* (Online). Retrieved from http://www.sagia.gov.sa/Global/Transport%20and%20Logistics/SAGIA_Sector_Profile.pdf
7. Saudi Railways Organization. (2012). *Expansion projects* (Online). Retrieved from http://www.saudirailways.org/portal/page/portal/PRTS/root/Home/04_Expansion_Specification/
8. Wikipedia. (Last updated in November 2013). *List of airports in Saudi Arabia* (Online). Retrieved from http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_airports_in_Saudi_Arabia
9. Wikipedia. (Last updated in June 2014). *Transportation in Saudi Arabia* (Online). Retrieved from http://en.wikipedia.org/wiki/Transport_in_Saudi_Arabia